

מנחות ק"י

ממשיכה הגמרא לדרוש את הכתובים בישעיה. נאמר: "עִיר הַהֶרֶס יֹאמֶר לְאַחַת" וביאר רב יוסף, עיר בית שמש, שעתידה להחרב היא נאמרה עמם. ומצינו שמשמעות של עיר ההרס הוא לשון שמש, שנאמר: "הָאֵמֶר לְחֶרֶס וְלֹא יִזְרַח".

עוד נאמר בישעיהו: "הִבִּיֵאֵי בְּנֵי מִרְחֹק", אמר רב הונא, אלו גליות של בבל, שדעתן מיושבת עליהן כבנים. "וּבְנוֹתֵי מְקֵצָה הָאָרֶץ" אלו גליות של שאר ארצות, שאין דעתן מיושבת עליהן כבנות¹²⁸⁰.

מקומות שמכירים בכבודם של ישראל והבורא ואינו עובדים ע"י ויש אומרים שאמר רב יהודה בשם רב, מצור

ועד קרטיגני זוכרים את כבודם הראשון של ישראל ולא מכבידים את העול עליהם. ומכירים את אביהם שבשמים, ולא עובדים לעבודת כוכבים. ומצור כלפי מערב ומקרטיגני כלפי מזרח, אין מכירין את ישראל, ולא את אביהן שבשמים. הקשה רב שימי בר חייא לרב, ממה שנאמר: "מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ וְעַד מְבוֹאוֹ גָדוֹל שְׁמִי בְּגוֹיִם וּבְכָל מְקוֹם מְקַטְר" משמע שהכל עובדים לה? אמר לו, האם אתה זה שנקרא שימי? כוונת הכתוב שכל הגויים אפילו אלו שעובדים לע"ז מאמינים שה' הוא 'אלוקי האלוקים'.

שואלת הגמרא מה כוונת הכתוב: "וּבְכָל מְקוֹם מְקַטְר מִגֵּשׁ לְשְׁמִי" האם בכל מקום מקטירים לה? אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן, אלו תלמידי חכמים העוסקים בתורה בכל מקום, מעלה אני עליהן כאילו מקטירין ומגישין. "לְשְׁמִי וּמִנְחָה טְהוֹרָה", זה הלומד תורה בטהרה שנושא אשה ואחר כך לומד תורה¹²⁸¹.

נאמר: "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הֵנָּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה' הָעֹמְדִים בְּבֵית ה' בְּלֵילוֹת", אמר רבי יוחנן אלו תלמיד חכמים העוסקים בתורה בלילה מעלה עליהן הכתוב כאילו עסוקים בעבודה.

¹²⁸⁰ דעת זכרים מיושבת עליהם יותר משל נקבות; בני בבל אין להם עול מלכות כשאר גליות שבכל ארצות רש"י.

¹²⁸¹ בפרק קמא דקידושין (דף כט:): איכא למאן דאמר איפכא ואמרינן לא פליגי הא לן והא להו. תוס'.

נאמר בדברי הימים לגבי שלמים וקרבנות
שעומדים לעולם: "לְעוֹלָם זאת על

יִשְׂרָאֵל" אמר רב גידל אמר רב, זה מזבח בנוי בשמים, ומיכאל שר
הגדול עומד ומקריב עליו קרבן¹²⁸². ורבי יוחנן אמר, אלו תלמידי חכמים
העוסקים בהלכות עבודה, מעלה עליהם הכתוב כאילו נבנה מקדש
בימיהם. אמר ריש לקיש, מדוע נאמר: "זאת התורה לעלה למנחה
ולחטאת ולאִשֶׁם" ולא נאמר "זאת החוקה"? לומר שכל העוסק בתורה
כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם. אמר רבא, אם כן היה לכתוב
'עולה ומנחה' להשמיע שהתורה עצמה עולה ומנחה? אלא אמר רבא,
כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא מנחה לא חטאת ולא אשם,
שהתורה מכפרת במקום הקרבנות¹²⁸³.

אמר רבי יצחק, הכתוב כפל ואמר: "זאת תורת החטאת וכו' זאת
תורת האשם וכו'", לומר שכל העוסק בתורת חטאת בסדר קדשים
ובהלכות עבודה, כאילו הקריב חטאת. וכל העוסק בתורת אשם, כאילו
הקריב אשם.

משנה

נאמר בעולת בהמה, בעולת עוף ובמנחה: "אִשֶׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַה'", לומר
לך: אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים.

גמרא

אמר רבי זירא, מה כוונת הכתוב: "מִתּוֹקָה שְׁנַת הָעֶבֶד אִם מְעֵט
וְאִם הֶרְבֵּה יֹאכֵל", שהמביא קרבן ישן ובוטח שלא ירא, ובין מרבה
ובין ממעט יש לו מתן שכרו. רב אדא בר אהבה אמר, נלמד מהכתוב:
"בְּרִבּוֹת הַטּוֹבָה רַבּוֹ אוֹכְלֶיהָ וּמֵה בְּשָׂרוֹן לְבַעַלְיָהּ" לכהנים יש רווח
מהמרבה בקרבן, אולם לקב"ה החשוב יותר זה שמתכוין לטובה.

מביאה הגמרא ששנינו בברייתא, אמר רבי

לרצונכם תזבחוהו

שמעון בן עזאי, בוא וראה שבכל בפרשת

1282 מדרשות חלוקין יש מי שאומר נשמותיהן של צדיקים ויש מי שאומר כבשים של אש והיינו דאמרינן
בשמונה עשרה בעבודה ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון ויש אומרים דקאי אדלעיל והשב את
העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל. לא מצאתי יותר. תוס'

1283 שכך משמע: 'זאת התורה לעולה' – כלומר: במקום העולה; למנחה – בשביל המנחה, כגון 'לכם'
- בשבילכם; כלומר: התלמוד תורה מכפר על עונותינו. רש"י.

קרבנות הוזכר רק בלשון ה', שלא נאמר לא 'קל' ולא 'אלקים', שלא ליתן פתחון פה לכופרים לחלוק שהקרבות חלוקים לאלוהים שונים. עוד נאמר "אֵשֶׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַה'", בין בשור הגס ובין בעוף הדק ובין במנחה, לומר לך: אחד המרבה להביא קרבנות ואחד הממעיט, ובלבד שיכוין את לבו לשמים. ושמא תאמר לאכילה הוא צריך? תלמוד לומר: "אִם אָרְעַב לֹא אֵמַר לְךָ כִּי לִי תֵבֵל וּמְלֶאכֶּה" ונאמר: "כִּי לִי כָּל חַיִּיתוֹ יַעַר בְּהֵמוֹת בְּהַרְרֵי אֶלְפֵי וכו'", כך אמר הקדוש ברוך הוא: לא אמרתי אליכם 'זבחו' כדי שתאמר 'אעשה רצונו להקריב לו קרבן, וכין שהוא צריך יעשה רצוני', אין זה להנאתי ואיני רוצה להטריח אתכם לעשות על כרחכם, אלא לרצונכם אתם זובחים לצורך עצמכם לקיים מצוותי שתהא כפרה לכם בכך. שנאמר: "לְרִצְנֹכֶם תִּזְבְּחֶהוּ".

דבר אחר: "לְרִצְנֹכֶם תִּזְבְּחֶהוּ", לדעתכם זבח¹²⁸⁴. וכפי ששאל שמואל מרב הונא, מנין למתעסק בסכין ושחט בהמת קדשים שהוא פסול? שנאמר: "ושחט את בן הבקר", שתהא שחיטה לשם בן בקר. אמר לו, זו בידינו הוא שמצוה לכוין דעתו, מנין שמעכב? תלמוד לומר: "לְרִצְנֹכֶם תִּזְבְּחֶהוּ", שנה עליו הכתוב לעכב לדעתכם זבח.

הדרן עלך פרק 'הרי עלי עישרון'
וסליקא לה מסכת מנחות

1284 שתהא כוונתכם לשחוט, פרט למתעסק בסכין לחתוך דבר אחר ושחט בהמת קדשים, שפסולה. רש"י.